

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Наук једног практичара.

„Слава теби, тетка сило
И неправдо драга стрино;
Што вас двоје урадите,
Све је лепо, све је фино“

„Ја увиђам да сте јаки,
Ја увиђам, како не би;
Љубим ваше нокте дуге,
Сури орли и јастреби.“

„Покорношћу ране видам,
У господу срећу зидам
Сваком ђати вичем: браво!
Жандарима капу скидам.“

„Не разбирам куд ко дере,
Не тиче ме с' шта ко сади,
Ја не питам куд ко води,
Само идем по команди.“

„Са неба је свака влада,
Од бога је свака сила;
Згуримо се у запећак
Пред светињом, браћо мила!“

„Народ треба да ослепи,
Или барем да зажмури, —
За то има сто очију
Полиција и пандури.“

„Кад што чујеш, не мршти се,
Кад што видиш, не чуди се;
Само порез, роде, плати,
За остало не бриви се.“

Ко лојалан бити жели,
У те дипле нека свира,
Тако певај, мој Стармали,
Па би увек имо мира.

На предплату не би спао.
На поклон би лист свој дав'о;
Никад не би имо поста —
Субвенције било б' доста.

Д.

Шетња по Новом Саду. CLXIX.

Ко није ожењен, тај нема ни поњатија о томе, шта је то бадњи дан у правом смислу ове речи. Он може читати у Вуку Караџићу наше народне обичаје колико год хоће, али ће све то бити бледа слика онога бадњег дана, што га ожењени људи у својој кујни виде и чују: Прасе грокће у цаку, у авану се туца бадем за мушкацоне, на огњишту ври вода и пршти маст за не знам какве божићне колаче, ђурка пућка на земљи тужно а мајестетично, по столовима чиније са проколом и исецканим месом, деведесет и девет штаницли од хартије са најразличнијим најгвирцом, бибером, кимом и ситним грожђем, оклагија се врти као луда, нађе пуне теста с квасцем, у сађурици јаја и ораси, још да опази човек у каквој старој корпи славна дела господина Чобића — бога ми могао би помислити, да се налази на каквом тандлмарку!

Ко то све очима може гледати а да с места не добије јектику од једа, тај може себи честитати, да је благе жучи и добра стомака, али такви су људи данас ретки, него обично се сваки извуче из куће, те оде у кавану, па поред маковог кеца чека, да се смрвне и да дође време вечери, и ако се не нада, да ће куванним шљивама и пребраним пасуљем баш јако омастити брке.

Но ко је стојик и ко може равнодушно да посматра посао бадњидански у кујни, тај и ако није претплатник „Видела“ може ипак постати ваљан дипломата. Нека само сравни тај посао са нашим политичним приликама и догађајима, пак ће одмах научити, шта је дипломатија и како се политички догађаји у свету развијају: Оно прасе, што грочке у везаном цаку сетиће га такмичар на затвореног Бонтуа, који је себе жртвовао, да други (у Београду) његовом сланиницом омасте бркове; оно монотono туцање у авану, опоменуће га одмах на лупу полуваничног „Видела“; пућкање оне напете ћурке истоветно ће му изгледати са министарским наредбама г. Николе Христића; она хартија са бибером, паприком и сувим грожђем, опоменуће га на неке извесне папрене указе, који су многог оправили у суво грожђе; она завијена сарма сетиће га без сумње на завијене мађарске „цуппајзове“, што их из Пеште добивамо; а шавољ с помијама не разликује се ни мало од Старчевићевих говора на хрватском сабору.

Ко тако проучи ствари ове добива одмах квалификацију за посланика дипломатског у Риму на место Абердара или за Грочанског воденичара, од којих се после регрутирају министри Београдски, а који је од њих у том својству даље дотерао, може да постане и сарадником „Видела“.

Божић нам би и прође, наши га момци у темеринском сокаку одвијаше. Али камо среће да они тако исто умеју да одвијају и неке „божићне поздраве“, што нам долазе и незвани сваке године.

ПОДЛИСТАК.

Мајсторија козе пасе.*)

Сећам се као данас, кад сам једаред шетао цомбастим улицама нашег мирног села, у коме ретко кад има важнијих новости, па кад се ипак деси што год што и најмање искаче над површином обичности, то се тако дубоко уреже у таблицу памтења нашег, да се никад више одатле не избрише.

Шетам се ја дакле широким главном улицом нашег мирног села и опазим где ми иде на сусрет мајстор Лука берберин. Обрве су му се тако у вис дигле, као што бива само онда кад у цркви поје херуфику, па већ код речи: „тајно — тајно — тајно образујште“ опазим и сам да му се глас тако високо узвио, да тим гласом неће моћи до краја изтерати ако му и обрвама не помогне. Већ је близу к мени дошао и још ме не види, тако је замишљен био. По кад кад је длан своје десне руке на горе окренуо, па га опет брзо у свој обичан положај вратио, — нема сумње да нешто сам собом разговара.

То ми даде довољно разлога, да мајстор Луку задржим и да га запитам „шта је ново?“

Он се трже и рече „Не знам ништа, господине!“ — но то је он само гласом својим казао, а на изразу лица писало је: „Хе, хе, само кад би вам смео казати!“

Наравно да му ја сад донде нисам дао мира док нисам све прокљубио, — обећавши, да ћу ћутати као цр-

Збиља, добили смо и ове године један благ, пастерски поздрав од Германа, у ком се навађа, како је у породицама овладао немир и зађевица, у друштвеном животу отео мах блуд и поквареност, по сеоским „угљевима“ (опрости Даничићу!) нема стида и пристojности, код грађанских сталежа овлададе приповетке о њиховим галантним вечерима и збитијама и т. д., па у том калуђерском поздраву вели се одмах за тим:

„Зар не видите, да су то све последице, да су то све горки плодови нашег нерада, нашег лештествовања и наше доколице! Јесте, наша беспослица и дембелисање поткопали су наше имање и осиромашили нас и т. д.“

Тако веле од речи до речи калуђери у своме поздраву, а ми се с тим потпуно слажемо. Коментара мислимо да не треба.

Може бити да ћемо о новој години још какво признање дочекати.

Аб.

У Ш Т И П Ц И.

§. „Српство“ нам јавља, да је поп Ђура Стајић из Вршца дошао у Павлиш да се препоручи за цопа и ушао у цркву са неким фишкалом и једним песетом, а кад је пријављен владици, овај је одговорио да то није ништа, јер и песето је божје створење. — Боже мој каквих ли нема „божјих створења“ на свету, те једно друго бране и заклањају!

на земља. И он на последак рече: „Ствар се тиче нашега пријатеља Влајка — —“

„Је ли добро ил је зло, говорите човече.“

„Мени се не допада. Морао сам да га обријем.“

„Е па страшна ми посла! оно мало брадице, а било а не било, то не чини велику разлику.“

„Али није говор о бради већ о — глави.“

„Шта?“

Мајстор Лука повуче ме мало на страну, па ми шапућући исповеди сву тајну. „Позвао ме г. Влајко да дођем к њему. Заповеди ми да му обријем главу, од чела до на врх темена, од ува до ува. Ја сам се устезао, али он рече: За ваш труд ево вам 2 форинта, — ако нећете, онда ћете добити батина, — јер ви знате да код мене нема шале, — те исте батине чекају вас и онда ако о томе икоме речице прословити: Шта сам знао, узмем бријач и о—“

„Обри —“

„Обријем му главу све до границе, коју је он означио!“

Око мене се окрену широка улица. Не знам ни кад ми је утекао мајстор Лука. Мислио сам и премишљао шта то може бити са мојим пријатељем Влајком. То је младић паметан, — није можно да је наједаред полудио. — Оно истина, знам да је од неког доба заљубљен, знам и у кога. Чуо сам да од велике љубави може човек да оседи, од још веће љубави може човеку и коса да опадне, од презјелне љубави (особито у брачном животу) може човек сам себи косе да ишчупа — или да му је ко други ишчупа, али да човек паметан, човек хришћанин од љубави себи косу обрије, то је нешто са свим ново, са свим ванредно. — Па сад чека ми ко каже, да не може и у најмањем селу бити ванредних новости.

*) На расписану награду.

□ Новосадска саборна порта свечано се ограђује против тога, што је још никако не ограђују.

× Један, који је зим у с узео на векслу новаца са термином од два месеца одговора на опомену, да плати, овако: Ја сам те новце узео онај исти дан, кад је општина уговорила са браваром да за два месеца дана има саборна порта бити' обграђена; порта још стоји отворена и незаграђена, дакле то значи да још нема два месеца од мог потписа, чим се порта загради, ја ћу платити моју векслу.

△ Гост. Никола Христић изјавио је у званичним новинама, да се ове године његово крсно име неће славити.

☐ У српском Сарајеву покренуо је Хрват Маканец лист на немачком језику. Како су то Мађари допустили и шта ће рећи Чивути пештански што и осим њих когод новине покреће?

⊙ „Немзет“ јавља, да је у државну благајну утекло два милијона пореза, ал' нам не каже, колико је новаца утекло из државне благајне.

⚡ Калуђери манастира Гргетега оглашују да издају под закуп по пашу на ади Козјаку. Па то онда калуђери неће више бити по пашни.

Забављајући се оваким мислима и корачајући хитно стигнем до куће мога пријатеља Влајка, пред којом су стојала кола и у њих упрегнута два коња. Улетим унутра. Влајко је био опремљен за пут. На њему бунда, на глави шубара; још је само нешто у торбу турао. „Добро јутро Влајко!“ — „О, сервус, Стеване!“ — „А где како имаш лепу нову шубару!“ рекох ја у нестрпљењу; у тај исти мах машин се његове шубаре и скинем му је са главе. И — и — као месец од петнаест дана, тако ми сину у очи његова обријана глава. Даклем истина! — Ја се прекрестим.

Влајко се ухвати за трбу, поче се смејати тако слатко, али уједно тако паметно, како се луд човек никад не смеје.

„Шта је ово ако бога знаш! та ти си обријао главу. Шта то значи?“

„То значи да се женим!“

„Бог те видео, а ко је још бријао главу кад је ишао да се жени! Па још тако красну, црну бујну косу! Та за таку би косу многи младожења силне новце дао, — а ти, а ти, несретнице!“

Влајко се још једаред насмеја, стиште ми срдачно руку, не рече ништа више само: „Мајсторија козе пасе па онда: „збогом пријатељу! до скоро виђења!“ још ми са једним крстом, који је направио прстом преко мојих уста наложи да не будем брбљав, — и после неколико тренутака одзврјаше кола са мојим загонетним Влајком, за којима сам ја још дуго гледао и главом махао.

То је било некако лане у ово доба године. А сада ми цела ствар стоји пред очима као нека сретно решена

△ У „Застави“ (бр. 197) има „Извештај о кожама“, који се почиње: „Тако звани Вацки вапшар доконтан је и може се данас рећи, да је слабо посећен и т. д.“ — Ово је врло повољна вест за српске уреднике, јер они се радују што је Вацки вапшар доконтан, а тај „Извештај о кожама“ зацело се и њихове коже тиче.

§. Новине се чуде, што је песник један (Тенисн) у Енглеској постао лордом. А да како је наш песник (Абердар) постао конзулом у Риму! („Хахаха!“)

☐ Наши клерикалци се радују, што је ово последњи број „Стармалога“ (за ову годину).

* Исто тако радују се и сви други, јер им се сад прилика подаје, да могу обновити давно очекивану претплату.

☐ Да би се свако неспоразумљење и забуна избегла, молимо да се новци намењени „Стармаломе“ не упућују на штајерегзекуторе, него директно на администрацију „Стармалога“ у Н. Сад.

Аб.

загонетка и ја ћу покушати да вам је од почетка до краја приповедим, знајући, да ми то већ ни Влајко замерити неће. То је овако било.

Влајко је свршен юриста, — да није тако, не би он у ово доба године седио код куће, већ би био на универзитету.

Влајко је поштењејши човек, — да није тако, не би се ја хвалио са његовим пријатељством.

Влајко је био добар ђак, добар правник, добар Србин, — да није тако онда би се нашло брзо и за њега лепо званије, да започне своју каријеру.

Влајко има добар густ и живо здраво млађано срце, — да није тако не би се он, код толиких других цура, загледао и страсно залубио у једно мало припурасто анђелче, које је заиста његове љубави и најдостојније било. А то је била Анка, кћи доктора Манџића из оближње вароши С. која је била на неколико недеља у гостима у нашем селу код свога ређака, општељубљенога Деда Васе, где се и познала са Влајком.

Влајко је био љубазан, окретан, шаљив, весељак (но све у границама пристojности), — да није тако, неби он оном малом припурастом анђелчету тако брзо срце освојио, тако је опчинио, да је она ноћу само о њему сањала, те снове доникле стидљиво крила, али на последку срећном Влајку и признала.

Но та срећа Влајкова брзо се наоблачи кад је чуо какве је ћуди доктор Манџић Анкин отац. Њему је новац све и сва. Пре би он попио либру целеновог теја на душек, него што би дао своју јединицу за сиромашног свршеног јуристу, па баш да су му сведошбе све златним словима исписане.

Фи́ра. А знаш ли ти за што је Мата Ивић на Хрватском Сабору тако јако узео у обрану Анђелића.

Спи́ра. Не знам. — Од куд би ја то знао?

Фи́ра. То је адвокатска спекулација. Ивић, као бранилац у криминалним стварима, хоће да изиђе на глас, како он уме да брани

и оно што је најцрње и најгоре.

Фи́ра. Знаш ли море да је у Бечкој кујнској изложби бидо и од Лава шунке?

Спи́ра. Знам. А знаш ли ти ко је од те деликатесе највише јео.

Фи́ра. Не знам.

Спи́ра. Око лавље шунке купили су се највише господа дипломати.

Фи́ра. Аха, да би могли још боље лавирати!

П у с л и ц е.

Ове године било је у Србији о божићу забрањено пуцање. (Шта наопако, — зар још нису све пушке покупљене!) — Али нама се чини да је оно пуцање много опасније било, за које смо чули пре Божића.

У Србији је после ове жалостне побуне само њи 500 затворено. Сви су остали помиловани, за које више није било места у препуњеним тамницама.

Ми би сви желели да нам буде божић празник мира. Али бадава, кад се Анђелићу баш онда проктева, да нам честита.

Ја сам мислио да ће Гершић, кад је за невина проглашен, бити пуштен у слободу, — а њега пустише у пензију.

Ето ти га, сад опет у Пешти покрали пошту. Кад би човек хтео хрђав калембур да прави, могао би рећи, да је то још поштена крађа (према оним другим још већим крађама, које су се тамо одомаћиле).

Још се незна како гласи заклетва, коју је положио нов хрватски бан. Али да ће га српски посланици подпомагати — то се већ зна.

Тиса прави већ планове, како ће се владати кад опет постане вођом опозиције. Кад је тако онда му и ми од срца желимо, да може што скорје своје планове опробати.

Деда Васа, стари, али увек шaljиви филозоф, имао је бистро око. Том се оку није омакла она света румен, која је увек четир образа пробијала, кад год се Влајко са Анком састао. Он је увидео да су ово двоје створени једно за друго и да би грехота била, кад би судбина или други који јарац, ову красну свежу немилостивим рогом својим раскинуо. Да је Анка његова кћи била, хе не би прошао ни месец дана, па би били таки сватови у његовој кући, да се све приповеда, Али она је кћи његовога рођака, чију ћуд он на жалост кроз и кроз познаје.

Но деда Васа није био човек, који од тешкоће ретерира. Он је прво испитао Анку па онда је дозвоа к себи Влајка.

„Влајко сине, пригни главу и представи себи да сам преко ње пребацио петрахиљ, — па ми се сад исповеди.“

Влајко је намирисао о чему ће бити говора, па је и нехотице главу пригнуо.

„Влајко сине, ти си се канда угледао у нашу гошћу Анку.“

„Јесам, деда Васо, тако ми бога жива.“

„Добро синко, имао си и у кога. — А кажидер ти мени, би ли ти срећан био, кад би се она назвала младом Влајковицом?“

„Деда Васо, хе деда Васо, — уф деда Васо, што ме питате.“

„А би ли ти њу онда пазео и чувао, хранио и бранио, да се никад не покаје, што је за те пошла?“

„Као очи у глави, као душу своју.“

„Хм, хм, хм! — Она сутра полази својој кући; а шта би било, кад би се ви морали сада за навек растати, —

кад би се од тебе искало, да је мораш заборавити. Шта би онда било?“

„Ја би био најнесретнији човек на свету, — ја би — ја не знам, — ја би —“.

„Но, но, но! Кад не знаш а ти немој ни говорити. — Него сад иди мало па се прошетај. Пустите ме да мало проштудирам, па ми дођи после једног сата.“

Кад је Влајко изишао, деда Васа је по својој соби ходао неједнаким корацима; каткад је ишао од врата па до прозора и натраг, а каткад се и на сред собе окренуо, па оданде или право или малко и уокруг ишао, — он је штудирао.

Знам и како је штудирао (јер нам је то после више пута приповедао). „Сто му мука и триста му заверака!“ (штудирао је он:) „ја ту ствар не пуштам из мојих руку. Увек сам радо певао ону стару песму: *Боже сиари ко за кога мари!* — па што не би и ја једаред био божији грошичар у тако лепом послу! — Влајко треба да добије Анку, јер ни да му голуб жену бира, чистије зрно од ње неће наћи. Анка треба да добије Влајка, јер згоднијег младожењу за њу не могу ни замислити. Треба, да богме да треба, и то је тачка у којој се ми троје слажемо. Али та је тачка са великом запетом, — а запета је мој пријатељ Манџић. Неће тај дати кћер за сиромашна младића, па баш да му је свети Петар проводација. Хм, хм, хм! а не би ли нам могла каква мајсторија помоћи! (и ту се деда Васа потапка дланом по челу). Седа главо, ти си више пута сплела бич од шале, којим си знала истерати или мачку на оцак или вука из обора; де се покажи, да и сад

Бука. Што ти Шука купу-
јеш сад толика дрва?

Шука. Е па сад иде највећа
зима.

Бука. Каква зима, кад иде
лето!

Шука. Какво опет лето?

Бука. Па ново лето.

Бука. Хо брате, ономад сам био у Карловцима,
да чујем нов божићи поздрав, па кад су га читали
а неко је споља страшно звиждао.

Шука. Е па што га читају баш онда, кад до-
лази „а јзлбан“!

Бука. Баш је врлина та жељезница. Сад се од
Новог Сада дође за два сексера у Карловце!

Шука. То је још скупо Ја знам једну госпоју,
која са својим кћерима заједно сасвим бесплатно
иде у Карловце.

Бука. Шта влада у Србији, кад уставност прес-
тане.

Шука. Онда влада прес и тане.

Бука. Зашто се Герман тако заузео, да на кура-
торска места у гимназији карловачкој дођу два бер-
бера карловачка?

у теби има плетива, да се нешто лепо заплете, а нешто
друго још боље расплете! Хм, хм! Противнику само ваља
дознати слабе стране, па са те стране ваља му подићи.
Мој пријатељ Манџић има више слабих страна; у толико
боље по нас. Прво и прво он ти је за новцем погинуо.
Друго и друго, он једнако жели да изнађе какав чудо-
творни лек, па кад се то рашчује да му полете пацијенти
као Турци на ђабу — ала би се то рентирало! Треће и
треће: он кад попије две три чаше вина, онда је тако за-
бораван, да после не зна ни шта је рекао ни шта је на-
писао. Зато он и не пије вина, осим кад му дође какав
добар стари пријатељ, као што сам н, пр. ја.“ — кад је
већ толико доштудирао, извали се деда Васа на канабе,
и поче се смешкати и радосно руке трти, говорећи: добро
ће бити! Ха, то ће добро бити!

У томе штудирању брзо је прошао један сат и Влајко
опет уђе у собу.

„Синовче, план је смишљен!“

„Е, деда Васо, вама нема пара!“

„Но, но, ја и не требам пара, — то теби треба. Али
ако бог да и то ћемо измајсторисати. — Ја сутра идем
до у С. да одратим Анку своје оцу. Код њега ћу се за-
држати неколико дана. У недељу сешћеш на кола па ћеш
и ти доћи у С. У три сата после подне доћи ћеш ти док-
тору Манџићу, — он те не познаје, предусреће те као
и другог пацијента. Али, брајко, неке жртве мора бити.
Ти мораш тога дана твоју лепу косу обријати. Кад доћеш
к Манџићу он ће бити већ добро поднапит то ће већ мо-
ја брига бити“ — — Деда Васа је продужио свој наук,
шта и како треба да се ради, — али ми то неморамо у
напред знати, кад ћемо и тако скоро све чути.

Шука. Ала је то опет тешко погодити!

Бука. Но, па дед да чујем!

Шука. Он је хтео да се бербери занимају дру-
гим каквим послом, ван свога заната, те да не би
непрестано штудирали о томе, кога би у Карловци
још требало — обријати.

Бука. А зашто је исти Герман против г. Павло-
вића Табака?

Шука. Јер он се јако боји (плаветног) табака.
Аб.

Моје начело у Семитском питању.

У Чивута, хајд' купи капута, —

Буде л' штета, неће бити љута.

Од Јевреја, хајд' купи и теја, —

Рума доспи, па га онда — проспи.

У Семита, ако ти се хита,

За невољу тражи и кредита.

Пат' се глађу, док се не одужиш.

Хвали бога кад му новац пружиш.

Ал новине што Израил' шкраба,

Те су пуне шугавога свраба.

Њих не чати, а још мање плати

Јербо ћеш се и сам ошугати.

К.

Читаоцима је већ познато како је бербер Лука на-
шег Влајка обријао, и како је овај сео на кола и одпуто-
вао. То је била та уречена недеља.

После подне око три сата стадоше кола у С. пред
кућом дoктора Манџића. Влајко се сиђе и уђе унутра.
Причекао је још неколико минута у предсобљу и онда
буде пуштен у собу где доктор ординира. Доктор уђе са
салветом у руци бришући бркове од онога громовитог
шиљерца, који је са својим пријатељем, деда Васом све
донде ниуцкао.

„Но, које добро!“

„Ја сам, господине, Влајко Н. из села Б.“

„Знам, знам, говорио ми је већ о вама мој пријатељ
Васа. Изволте, седите.“

„Ја сам, господине тако несретан, да сам ето у мо-
јој 22. години оћелавио. Има већ година и по дана од
како ову месечину на глави носим. Лечили су ме разни
доктори, мазао сам разне помаде, али све бадава. Сад сам
дошао к вама, јер сам чуо да сте ви искусан лечник, ви
радо правите опите и у таким приликама где изгледа као
да нема помоћи, јер ви знате да у природи има још мно-
го непознатих лековитих сила, а ко их не потражи, тај
их не може ни наћи. Промислите се мало, покушајте, на-
пишите какву нову помаду, — ко зна, можда ће бити
среће и за мене и за вас.“

„Е млади господине ви лепо говорите“ рече доктор
а очи му се светле, „ја вам не могу ништа обећати, али
ваља покушати.“

И доктор седе за писаћи сто, подуже је мислио и
мислио какви још лекова има који нису против ћелавости

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

Кад смо честитали Божић, хајде сада и нову годину!

„Стармали“ жели о новој години, у коју су-тра улазимо:

— Сваком нашем претплатнику по један „хаупт-рефер“ и лепу младу жену.

— Сваком оном, ко нам није претплатник, же-лимо такођер „хауптрефер“, како би се лакше нака-нуо да се претплати, и тако исто лепу и младу жену, која ће га на то наговорити.

— Мађарским министрима желимо повољно здрав-ље, срећу, мир (мир се каже друкчије и пензија.)

— Новосађанима желимо, да им се скорим роди опет каква певачка дружина, али да по-живи дуже од три дана.

— Кјикинђанима желимо да дочекају, да Рац-ковићева заклада ступи у живот.

— Земунцима желимо, да их „Брашно не постави пред богом.“

— Сомборцима желимо чисте сокаке (јер ови с мађарским натписима су нечисти.)

— Карловчанима желимо добре бербере, те да брију све, који би то заслужили.

— Титељанима желимо да се често сећају да су били Шажкаши.

— Бечкеречанима желимо да им парас-тос српској читаоници не буде јако посећен, и да не ударају у велика звона.

— Загрепчанима желимо да их бог земљо-треса и Старчевића курталише.

пробани. Можда треба само погодити праву смешу и про-порцију разних ингредиенција, па ето среће и берићета. И он скрпи подугачак рецент и пружи га Влајку: „Ево, покушајте ову помаду, мажите њоме главу што више то боље. Ко зна, можда смо наишли на прави лек!“

Влајко му плати леп хонорар. „Збогом!“ — Збогом! — И они се растадоше.

После две недеље дана пише деда Васа из свог се-ла писмо пријатељу свом доктору Манџићу. Писмо је о-вако гласило.

„Драги пријатељу! Ти се сећаш онога младића, који је код тебе био баш онај дан, кад смо онако весело за твојим столом провели. Ти си томе младићу написао ре-цент за неку помаду. Он је ту помаду употребљивао, и ево, за дивно чудо, на његовој ћелавој глави почиње ко-са да расте, теко лепа тако бујна, да је милина видети. Ово ти јављам, јер знам да ће те то обрадовати.

Твој пријатељ“ и т. д.

Кад је доктор то писмо добио, није знао је ли на небу или је на земљи. Он се врло добро сећао лица и физиогномије онога ћелавог младића, али на жалост, ма колико да је мозак упињао, није могао да се сети какав му је рецепт написао. А сад постаје рецепт главна ствар.

Доктор Манџић не буде лењ већ таки одјурн у о-ближње село свом пријатељу деда Васи. „Пошљи молим те по тога младића,“ то му беху прве речи. Влајко дође и доктор се својим очима увери о чудотворној моћи сво-је незнане помаде. На истој глави, што је пре две не-деље дана била гола као длан сад је почела да стрши

— Раковчанима желимо, да им њихов новозна-ђени рудокоп (угаљ) не експлоатирају Чивути.

— Београђанима желимо да их бог сачу-ва капларских министара, пијаних судија, Илкихних сал-вета, Книћанкиних чаршава, Чедине лендербанке, Сто-јанове просвете, Гарашанског ушура и „Виделових“ кочијаша.

Аб.

ПОЗИВ НА ПРЕДПЛАТУ.

Позивајући на предплату на лист „Старма-ли“, желимо да нам потпора од стране свесне публике српске порасте у оној мери, у којој се мери многе стреле против нас из свију оних кругова, који се осећају да су кривим путем пошлн

„Стармали“ остаје на своме путу, и нада се да ће се многи постидити, који му данас јаму ко-пају. То му уверење даје снагу да се не застра-ши од нагомиланих препона, а даје му и право да замоли публику српску, да га обилнијим од-зивом потпомогне.

Цена је означена на челу листа

За сада је „Стармалом“ прелаз у Србију о-тештан. Али зар има кога, који мисли да ово стање може дуго трајати. Пријатељи нашега ли-ста у Србији, не би требало да се за то одбијају, што им више бројева до руку не долазе. Јер то није наша кривица.

бујна коса, већ је с по прста велика. Влајко пољуби док-тора у обе руке, назва га својим добротвором, и изјасни да ће му целог свог века благодаран бити. Али кад овај ре-цент занска, Влајко смешећи се одговори да је рецепт изгубио, — али то није никакав малер, — та госп. док-тор може лако тај исти рецепт написати.

Јест, лако би га написао, — да га није заборавио.

То је био страшан удар за доктора; та овакав ре-цент вреди бар по милиона форината, а да човек оде с њиме у Америку, могао би и десет пута толико заслужити,

У вече, кад су два пријатеља седла за вечером, рећи ће деда Васа: „Ја знам, докторе, да си ти и сам заборавно какав си рецепт нашем честитом Влајку напи-сао, — али и ти треба да знаш, да он тај рецепт није изгубио него он неће да ти га да; т. ј. управо даће ти га, али он иште за њега 10.000 ф.“

„Брате Васо, тај рецепт вреди много новаца, али од куда мени 10.000 ф.“

„Ако немаш ти, а оно их има твоја Анка. Њено ма-теринство износи управо толико. Данас сутра време је да је удаш, новац је њен, мораш га издати и овако и онако.“

„Знам, знам“ (намршти се доктор, коме је немило било и кад се помиње о издавању новца) „знам ја то, а-ли ћу ја то издати њеном сућенику, а не туђем човеку.“

„А како би било кад би наш честити Влајко био њен сућеник“ (— дуга пауза —) „Он је честит и добро нау-чен младић, а кад би постао твојим зетом брзо би се нашло и за њега званије“ (дуга пауза) „А што је најглавније, Влајко и твоја Анка већ се као мало и познају; а ако хоћеш још нешто више: они једно друго радо гледе; а ако ти ни то

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Претплата се шаље из Србије књижари В. Валожића у Београду, из осталих крајева администрацији „Стармалога“ у Н. Сад.
Уредништво и Администрација „Стармалог“.

Одговори уредништва.

У Сомбор. Ви желите да поименце кажемо онога Коњовића, о коме је била реч нејавно у овом листу, да не си пала љага на многе, који то исто презиме носе. Ми смо мислили онога Коњовића, о коме је било говора скоро у једном допису из Сомбора у листу „Застава“.

Одговори Администрације „Стармалог“.

Грађанској касини у Београду, као и свима осталим предплатницима у Србији. Ви се чудите и питате нас: зашто не добијате „Стармалог“ ни сваки *пет* број кад сте за њега платили и тражите да Вам новац натраг вратимо па нас још и грдите, као да смо ми томе криви. Ми се чудимо и дивимо тој наивности Вашој, кад сигурно знамо да Вам је свима *добро познато* ко је тај што коначи тамо код Вас на главној београдској пошти Ваше бројеве „Стармалога“ којег Вам ми свима *уредно сваки број* шаљемо. Ми смо *многима* од Вас *једне исте* бројеве по 2—3 пута слали, па их опет нисте ни једног добили, јер их је све прождерао онај крокодил, који у заседи мучки дочекује па дави све *независне, слободоумније, опозиционе листове*, а нема толико смелости и поштења да им јавно забрани улазак у Србију. Ми смо по некима од Вас *поједине* бројеве у рекомандованим писмима слали, што је због већег трошка са *нашом штетом* скопчано било, тек само да Вас као своје предплатнике задовољимо. Али не можете од нас ваљда тражити да Вам за 10 динара годишње

није доста, Влајко ме је опуномоћио да још данас запросим у тебе Анку њему за љубовцу. Но пошто то без Анкиног саизволења не треба да буде, ономе је опуномоћила, да ти свечано изјавим, да ће она Влајку своју руку од свег срца радо пружити.“

Сад је тек настала дуга пауза — али није ни та трајала до века; њу ми прекиде сам доктор Манџић.

„Даклем ти велиш да је Влајко ваљан младић?”

„Не велим само, него ти залажем своје поштење да је тако.“

„Васо, хајде пошљи по тога Влајка, да га мало боље промотрим.“

„Није требе, брате, да шиљем по њега; он је већ овде у соби (показујући руком на врата лево), заједно са твојим рецептом. — А у овој соби десно, и ту је баш сад неко дошао по кога сам још у подне кола послао; то је наша дражајша Анка. Изволите децо, уђите унутра, немојте се ништа стидити!“

А ви драги читаоци изволите себи представити тај табло, кад су Анка с лево а Влајко с десне стране у собу ушли.

После по сата рецепт је био у докторовом шпагу, а благослов његов на главама срећних заручника Банда није свирала, али деда Васа тако је из дубине груди и топло певао: „Одби се бисер грана“, да се цела кућа орила.

Сватови су били таки прве недеље. Други дан после сватова уђе деда Васа у собу докторову а овај је баш био написао оглас, који ће да пошље у све главније по-

сваки број у два примерка шаљемо: један да га цензура узапти. Други у рекомандованом писму да га на сигурно добијете, јер ми незнамо који ће број она узаптити. Ваља друкчије подмлати опозиционе листове, за које сте уверени да су слободоумни из *чистог родољубља*, да им је пред очима *једини народни интерес*, да се не поводе ни по бабу, ни по стричевима, већ говоре по правди бога истиннога. *Таке* листове ваља поједини својим жртвама да добављају путем могућим, кад им се мучки забрањује онај слободан, обичан улаз, а не да *њима свима* дотична администрација на своју штету листове шаље. Где се то хоће ту се не жели *искрено* опстанак опозиционом листу. Боље да нам и не шаљу предплату из Србије они, који нас мисле грдити зато, што им не стиже до руке сваки број, јер није наша кривица што београдска цензура држи да не морају они баш све прочитати, а они сами не умеју да смисле начин, како ће баш сваки број добити моћи.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Година по годину и „Невен, Чика Јовин лист“ који дан ће да ступи у пету годину свога излажења.

Љубав према подмлатку српском покренула је ово подузеће, та ће љубав и од сада руководити и уредника и накладника да „Невен“ и даље остане деци нашој мио и користан, забаван и поучан.

Обећања имамо са више страна, и од најбољих књижевника наших, да ће и они лист овај умом и пером својим подпомоћи.

Лепе слике много нас трошка стају, но знајући како су оне младим читаоцима миле и корисне, ми ћемо и у петој години доносити, ако не више, бар толико лепих и удесних илустрација.

вине, којим јавља, да је он пронашао сигурно средство против ћелавости. Деда Васа прочита оглас и рече „Врло добро! Само би ти саветовао да још нешто додаш.“

„А шта?“ запита доктор.

„Додај још ово, да та твоја номада само онима помаже, који су по савету деда Васином сами своју главу обријати дали.“

То је био ладан, леден душ, који је наједаред погашио оне велике спекулативне планове докторове. И он се ражљути на пријатеља свога, ражљути се на кћер своју и на зета свога. Не хтеде их више очима погледати.

Та је срдња трајала скоро годину дана; а престала је тек онда кад му деда Васа изнесе пред очи још једног ћелавог пацијента, а то је био Влајков и Анкин синчић а докторов унук, који се те ноћи родио. Том приликом декламовао је деда Васа ове стихове:

Ево ти драги деда
Радости твоје праве.
Ево ти јоште једне
Ћелаве мале главе.
Скоро ће коса нићи
На голом пољу том.
А то захвалит' смеом —
Рецепту твојом.

Доктор узе у наруче пуначког унука свог, пољуби га а сузе му потекоше на очи. У тима сузама удавила се срдња његова.

Тешкоћа је при томе послу многа, а у неком погледу канда ћемо их ове године имати још више да савлађујемо, него до сада. И то молимо да имају у виду пошт. родитељи и сви пријатељи наше младежи.

Без сталних бар 800 предплатника, лист би овај морао излазити на штету накнадниковоу.

Уздајући се у будну свест наших читалачких кругова, и увиђавност и пожртвовање родитеља и пријатеља нашег подмлатка, у заузимање вредних скупљача, отварамо овим предплату на пету годину „Невена“, молећи и овом приликом све дојакошње родољубиве и вредне скупљаче Невенових претплатника, да се тога посла и за идућу годину својски прихвате, како би се свуда одржао дојакошњи број претплатника, а где је могуће и по који нов старима приновио.

Још се могу добити све дојакошње године „Невена“ укоричене у обичним, тврдим и у дивот-корицама. Цена је „Невену“ за 1880. 2 ф. обичан тврд повез, у дивот-корицама 2 ф. 60 н. св а ка друга година (1881. 1882. 1883.) са 24 табака укоричена у јаке тврде корице 4 ф. у дивот-корице стоји 4 ф. 60 н. Ко поручи код нас све четири године уједанпут, добија јефтиније са 20%. Ово нарочито препоручујемо школским и приватним библиотекама. Могу се наручити и саме дивот корице за 60 нов. ком. а по исту цену нашим претплатницима и повезујемо „Невен“ у дивот-корице.

Цена је „Невену“ за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф. на пола године 2 ф. За Србију, Црну Гору и за остале крајеве 10 динара или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара, или 2 ф. 50. на пола године.

Скупљачима дајемо врло радо 10% од скупљене предплате, или сваки 11-ти примерак безплатно.

Издаваатељство „Невена“.

ОГЛАСИ.

ПОМОДНА-ГАЛАНТЕРИЈСКА ТРГОВИНА

СТЕВЕ ДИМИТРИЈЕВИЋА

„код златне кугле“ у Н. Саду

препоручује за наступајућу

БАЛСКУ СЕЗОНУ

ВЕЛИКИ ИЗБОР

СВЕ БОЈЕ АТЛАЗА, БРОКАТА, САТЕНА, ТАРЛАТАНА

НАЈНОВИЈЕГ ЗА БАЛСКЕ ХАЉИНЕ ФРАНЦЕСКОГ КРЕПА

У БОЈАМА: РОЗА, ПЛАВО, БЕЛО И КРЕМ,

даље: МОЛА, КРЕПЛИСА, СВИЛЕНИ и АТЛАСКИ ПАНТЉИКА,

У СВИМА БОЈАМА ЧАРАПА, МАРАБУ, ДЕПЕЗА.

ЦВЕЋА: ГАРНИТУРЕ И НА КОМАД,

огртача-, крагнова, мидера, мириса, пудера, бели кошуља мушки и поша.

Поруке са стране извршују се брзо најсолидније, са најнижим утврђеним ценама.

УЖАСНА КАТАСТРОФА

У Казамичиоли.

16. (28.) јула швајцарски је творничар сатова Јован Демус из Шо-де-фонда

на Искији засут

и тако у 41-ој години живота удавивши се нашао смрт. Поред свег истраживања намештенога куратора Ђакома Булагија из Напуља, не моглоше се изнаћи нит сродници нити други какви по праву наслеђеници, и тиме припада сво имање држави. Једну пошиљку, која се састоји из 2463 ком. правих швајцарских сатова и златних украса, која је била за Ориент опредељена и транспортирана за Беч морао је шпедитер гд. Фрања Ревофис 7. августа по р. к. обуставити и та је пошиљка комисијоној трговини сатова и златне робе 15. октобра о. г. по р. к. предата с том погодбом, да сву робу распрода по цену којом ће се подмити само трошкови поштански и ђумручки, дакле готово ба да ва, да би се могло спровести решење оставине што пре. Сви су сатови репарирани тако, да иду на минуте. Само фини заклопци ових сатова и елегантан фасон украса вреде толико, колико се за цело иште.

350 ком. цилиндер цепних сатова од финог франц. златног дублеја или посребрњеним никл заклопцима, фино гравирани и гуилоширани, са позлаћеним ланцем, златна фасона, репарирани, да иду на минуте. Све заједно само ф. 4.95. То исто од правога, 13 лоти тешкога сребра од ц. кр. аустро-угар. пунцирског звања опробано и позлаћено ф. 6.50. То исто од злата од 14 карати од ц. кр. аустро-угар. пуцирског звања опробано, пређе ф. 45, сада по-неве. цену. од ф. 17.

250 ком. анкер сатова од финог франц. златног дублеја или посребрњеним никл заклопцима, фино гравирани и гуилоширани, што иду на 15 правих рубина, са прецизном машином, сказалком за секунде и дивним ланцем, фино репарирани, само ф. 7. — То исто од 13 лоти тешкога сребра од ц. кр. аустро-угар. пунцирског звања опробано позлаћено, само ф. 11.50.

200 коме вешингтн-ремонтаор сатова од посребрњеног никла и златног дублеја, навија се без кључа, с механијском машином за сказалке, са сочивним стаклетом, емајлираним листом и сказалком за секунд; фино регулирани да иду на секунде, диван сам са ланцем заједно по невероватну цену од ф. 8.50.

Да сви ти сатови добро иду

Јамчим пет година.

217 ком. правога златног прстења са имитованим бриљантима, право 6 каратно злато, у кадифејној кутијици. по ком. ф. 3.75.

184 пари бриљантних минђуша или бутона у 6 каратном злату окована, са давним бриљантима у врло финој кадифејној кутијици. по пар. ф. 3.75.

222 пара минђуша пунцирано чистим златом, 6 кар. са врло финим мерџаном оковано, са кутијицом само ф. 1.50 пар.

164 ком медаљона од франц. златног дублеја са вештачки начињеним бриљантима, само ф. 2.50.

150 ком. игала за кравате и иначе на прса од правога 6 кар. злата, од ц. кр. аустр. пунцирског звања опробане, са дивно имитованим бриљантима са кутијицом по ком. ф. 1.80

250 ком. дугмета за Шмизете од правога 6 кар. злата са дивно имитованим бриљантима, по ком. ф. 1.80

Сви ови украси дивно су дијамантом опилњени и бацају таку ватру, да се њима могу уштедити прави, с читавим капиталима плаћани украси.

Поштанске наруџбине, као и телеграфске, (које ћемо ефектирати кад се наручи у натов или кад се у напред новци пошљу) треба управити на ову адресу:

Schweizer Uhren- und Goldwaaren- Vertretungshaus

WIEN

Leopoldstadt, Schiffamtsgasse 20. — Z. 4—5